

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem Mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Veselo srečno novo leto!

So gotovi časi v življenju človeškem, ktere je starodavna navada nekako posebno odlikovala posvetila, nekako nad navadne povzdignila. Taki so pri posameznem človeku rojstni dan, god, obletnica — pri vseh novo leto. Ob tacih časih si prijatelji voščijo srečo, si častitajo znanci; ob tacih trenutkih se poklanjajo višim izrazujoč čutila vdanosti, spoštovanja, ljubezni. In rečemo naravnost: v pravej meri rabljena je ta navada dobra, prav v duhu naše svete vere, po njej se krepí vez edinosti, poživlja ljubezen.

Naše „Novice“ imajo stotine znancev, prijateljev, podpornikov v nižih in viših stanovih, daleč in blizo, tu in onostran širokega morja. Dolžnost, prijetna dolžnost jim je, da zakličejo danes — novega leta dan — vsem tem znancem prav prísrečno: „Srečno, veselo novo leto!“

Srečno novo leto Tebi pošteni kmet, Tebi, ki si večinoma oče višim stanovom, vsaj pohajajo večí del naši slovenski gosposki ljudje iz

kmečkega debela, Tebi ki rediš s potu svojega obraza druge stanove! — Rodi naj Ti obilo vinograd, njiva, travnik in sadovnjak! Beži naj nesreča od Tvojega poslopja, bolezen od hleva in svinjaka! Nebeški blagoslov naj rosi nad vso Tvojo družino tekom danes pričetega leta!

Veselo novo leto Tebi pridni rokodelc slovenski. Zdrava roka naj Ti vodi šilo, iglo, kladivo, pilo, sekuro, bodi si katero koli orodje, ter Ti prinesi obilno plačilo za umetni Tvoj trud! Zdravi otroci, pridna žena naj se čudi lepim izdelkom spretné Tvoje roke, bistrega Tvojega uma! Judovska pokveka slabega tabriškega dela naj ne spodriva solidnih Tvojih izdelkov!

Višim stanovom duhovskem in svetnim „srečno plodonosno novo leto!“ Mnogo Vas je stalo, da ste se povspeli do svojega stanu; naj ne bode trud zastonj — trpljenje zgubljeno! Vaše delovanje koristi Vam, pomaga ljubljenu narodu! Vodite ga po potu sv. vere in krščanske olike do edino prave, edino mogoče sreče!

Vsem mladim in starim, učnim in prepro-

PODLISTEK.

Nemškar.

(Sličica iz Bele Krajine; spisal — è.)

I.

Dobro so živeli pri Banjánovih. Velika domačija baš ni bila, ali bila je brez dolgá, njive so dobro rodile, ker so bile na lepem mestu, a k temu je pa tudi dobro gospodaril stari Banján, kaj bi tisto! Lična, ne sicer velika, ali prijazna hišica stisnila se je med visokimi tepkami in košatimi jablanami, v hlevu je bilo vedno po pet repov, a kakov krajcar hranil se je še v stari omari. Otrok ni bilo več, kakor jeden sam, no, zato je bil pa Banjánov Tonček prava razposajenost, živ, vesel ali tudi malo svojeglav. Starima dvema se je nekako tožilo, da bi pritegnila malo uzde razposajenemu sinčeku jedincu, češ: mlad je, kako ne bi bil vesel, a jedinec je, pa mu se ni treba tako mučiti, kakor onim, kjer je otrok polhen koš, saj bode

vse njegovo. Tako sta modrovala stara dva, Tonček je pa rastel, kakor po velikosti, tako po razposajenosti. Ni mu bilo para v deveti vasi!

Brdek dečko bil je Banjánov Tonček. Če ne vzemó tega, ne bodejo nobenega — govorili so po vasi, ko so prišla Tončeku vojaška leta. In res, niso se motili ljudje. Od vojaškega nabora prinesel je Tonček domov bel listek za klobukom, a čez vas prepeval je s tovariši pesemco:

„Prisegli smo takó
Nazáj nas več ne bo,
Saj smo mi, saj smo mi
Saj smo cesarjevi vsi!“

Kaj je hotel Tonček, odrinil je v jeseni v belo Ljubljano. Hudo je bilo starima dvema ločiti se od svojega ljubljenca — nù, postava ne pozna izjém. Saj jima je pa tudi Tonček večkrat pisal. Povšeči bilo mu je še precej pri vojaki, le denarja, tistega je dobival tamkaj malo. Kaj čudo potem, da sta morala stara marsikateri goldinarček poslati tjà v Ljubljano, dragemu sinčeku v poboljšek?

stim — vsemu narodu slovenskemu „srečno novo leto!“ Dragi narod, hodi v novem letu po srečnem potu, katerega ti kaže uk božjega sina, katerega ti oznanjujejo slovenski duhovni, Tvoji sinovi! Ljubi vero čez vse, ljubi srčno tudi narodnost svojo, slovenski mili svoj jezik! Ljubljeni narod slovenski, varuj se lažipererokov, ki hodijo okrog v ovčjih oblačilih pa so zgrabljivi volkovi, varuj se liberalcev. Star denar, staro vino, st arprijetelj največ velja. Drži se, narod slovenski, starih prijateljev, slovenskih duhovnov; ceni star denar, slovensko zvestobo veri katoliške, pij staro vino, kakoršno so pili stoletja Tvoji očetje nauk rimsko-katoliške cerkve — ne pa potako nemško-judovskega liberalizma, ki se Ti od nekotih tako usiluje!

Srečno, radostno novo leto Ti, mili narod slovenski!

Gospodarske stvari.

Kaj važni predlogi naše deželne filokserne komisije.

Dné 17. decembra minolega leta sešla se je v Ljubljani pod predsedstvom deželnega predsednika visoko častitega gospoda barona Winkler-ja zopet enkrat deželna filokserna komisija.

Njeni udje so: Deželni odbornik g. dr. Jos. Vošnjak; deželni nadinženir g. Fr. Witschl; tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gust. Pirce; cesarski komisar v filoksernih zadevah gosp.

Čas hitro poteka, minulo je leto, za njim drugo in Banjanka hvalila se je često po vasi, da jej je sin vže nekaj višjega. Ljudje, saj jih poznate, kako so neverni, kadar slišijo o drugem kaj dobrega, majali so nekako dvojbeno z glavami, nù, skoraj so se prepričali, da je Banjanka dobro govorila. O veliki noči, ko pride vsaka krščanska duša, če le more na svoj dom, prišel je tudi Banjánov Tonček. Redki petki so, da se zaleti v našo mirno Belo Krajino kakov voják, saj so že davno minule grozne turške vojske, ko so nas večkrat počastili s svojim prihodom neusmiljeni rudečehlačkarji, pa zato ni čudno, da je uprlo v Banjanovega Tončka staro in mlado svoje oči, ko je korakal v družbi domačih fantov k deseti maši. Bože moj, saj so tudi imeli kaj gledati, — Banjanov Tonček ni bil takov, kakovi so bili drugi vojaki! Na rudečem ovratniku belilo mu se je četvero drobnih zvezdic — na vsakej strani namreč dve, a na meču, kateri mu je visel ob strani, visel mu je rumeni trakec. Ejej in oni, kateri ima pri vo-

Reichl; odvetnik gosp. dr. Mencinger in vodja g. R. Dolénc.

Dva važna, da, za Dolenjsko vinogradarstvo pač prevažna predloga letošnjega snidenja te deželne filokserne komisije sta pač sledeča: Prvi se glasi: na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu skliče se v pravem času prihodnjega leta 1892. posebni tečaj (kurs), v katerem se bode praktično to-le podučevalo: 1.) Umno globoko prekopavanje (rigolanje) sveta, v namen zasaditve novih vinogradov z ameriškiimi trtami. 2.) Umno zasajanje ameriških trt v prekopani svet. 3.) Umno zasajanje ameriških ključev v trtnico. 4.) Umno obdelovanje novih ameriških vinogradov v prvih dveh letih. 5.) Požlahtnenje ameriških trt v tretjem letu na zeleno. 6.) Umno zagrobanje na zeleno požlahtnenih trt. 7.) Umno vsakoletno obrezavanje požlahtnenih ter zagrobanih trt. 8.) Požlahtnenje ameriških trt v zelenem stanu s pomočjo zamaškov. 9.) Najvažnejši nauki umnega kletarstva.

V ta tečaj sprejetih bode 30 do 40 dolenjskih vinogradarjev (že odrašenih ljudi, ne otrok), kateri bodo dobili pot na Grm in nazaj domov plačano, plačano pa tudi hrano in stanovanje za tiste štiri ali pet do šest dni, katere bodo prebili na Grmu. Plačalo se bode vse to iz kredita, katerega vsako leto visoki deželni zbor veleslavnemu deželnemu odboru v namen podpiranja nasaditev novih ameriških vinogradov dovoljuje.

Drugi predlog glasi se pa tako-le: Veleoslavni deželni odbor doseže naj v bodočem zasedanji visokega deželnega zbora to, da se na-

jakih pod vratom zvezdice, a na meču rumeni trakec, oni zna pač več, kakor hruške peč, morda ne?

Pa recite, da ni bil svojeglav dečko Banjánov Tonček, ker je prišel prihodnje jeseni od vojakov domov. Da se je že naveličal tega vojaškega življenja, je govoril. Pač bi bil še lahko ondi ostal, ker so mu vsi branili, da gre domov in postal bi ondi lahko velik gospod, tako da bi pasal okrog pasa dolgo sabljico, nù njemu se je vže pristudilo vojaško življenje. In prav je govoril, kdo bi vedno puško nosil!

Zdaj je še-le živel kot obist v loju Banjanov Tonček. Dobra mamica pokazala je vse svoje kuhinjske umetnosti, pekla mu cvrtje, mesila pogače in hvala suhe klobase. Glejte, ljudje božji, saj je bil Tonček navajen na boljše življenje pri vojaki, a če je časih doma malo pospančkal, mesto da gre na polje, kdo bi mu zameril, saj je nosil štiri zvezde pod vratom! Tam je on zapovedoval, a zdaj tukaj, da se muči in dela, kot črna živina?

stavi deloma na deželne, deloma na državne stroške na Dolenjsko posebni komisar (kakoršnega na Štajerskem že imajo), kateremu bode naloga po vsem vinorodnem Dolenjskem na to delati, da se s pomočjo deželne in državne podpore, več ko le mogoče izglednih, novih, na ameriške trte cepljenih vinogradov v tistih krajih napravi, v katerih so udeleženci tečaja na Grmu doma. Tak komisar, vodil bi pod neposrednim nadzorstvom vodstva kmetiške šole na Grmu napravo novih vinogradov, pa tudi njih daljše obdelovanje. On bi napeljeval s kratka rečeno dolenjske vinogradnike z besedo in dejanjem k temu, da bi se povsod kjer je filoksera (trtna uš) stare vinograde že uničila novi ameriški zasadili, da bi se toraj uničeno vinarstvo z nova pričelo.

Vsak pameten, previden dolenjski vinogradnik, da, sploh gospodar in tudi negospodar, mora obadva navedena predloga pač z veseljem pozdraviti ter vsklikniti. Bog daj da se le uresničita! „Dol. Novice“ smatrajo pa za svojo dolžnost uzlic tem predlogom to-le izreči. Pred vsim naj naši dolenjski deželni poslanci ne opustijo, svoje tovarše iz Gorenjskega ter Notranjskega pripraviti k temu, da oni za predloge glasujejo, kajti uboga Dolenjska, ubog prevagljiv del cele Kranjske dežele, naše ljube, lepe, krasne domovine. Dolenjski vinogradarji! Vi pa ne opustite, nezanemarite prelepe prilike si pridobiti tistih nauk, tistih navodov, kateri so potrebni, da si po filokseri uničeno vinogradarstvo, velik, da skoraj najpomembnejši vir denarnih gospodarskih dohodkov zopet odprete. Kadar bode tečaj na Grmu razpisan, ne pošljite tje vaših otrok, češ, jaz se ne bodem več učil,

Bil je Tonček doma nekaj nad pol leta. Delo mu ni nič kaj dišalo, a počel je naposled vže celó stari Banján skrbeti, kaj bode, če bode Tonček vedno tako gosposki. Kar se je porodila v Tončekovi glavi nova misel, a ta — je bila?

„Nü, na Nemško pojdem,“ je govoril, „tam si s kupčijo prihranim lepega denarja. Za mé vendar ni, da bi se mučil s kmetijo, ko se gori malo pomorem, pridem domov in napravim v naši vasi prodajalnico, ali pač ne?“

Stari je malo ugovarjal, češ, da je trgovina jako nestanovitna stvar, a kmetija ostane le kmetija, hrani gospoda in kmeta, nü, nazadnje je pa le popustil, saj se je tudi materi lepo videlo, da bi imeli pri njih kedaj prodajalnico, ne bode saj treba drugje kupovati. In tako odpravil se je Banjánov Tonček na Nemško.

sem že prestar za to, ampak sami pojdite tje, ali pa pošljite vsaj vaše že odrastle sinove, kateri so zmožni poprijeti se nauka z vso resnobo, neobhodno potrebno vsakej koristnej napravi, ne pa z otročjo malomarnostjo in ravnodušjem. In kadar bodo razpisane denarne podpore za napravo novih ameriških vinogradov, takrat ne sezajte po njih premožni gospodarji, kateri si lahko iz lastnega žepa nove vinograde napravite, ampak prepustite jih istinito revnim pa marljivim sosedom, sami pa se zadovoljite s tem, da si izkoristite navode komisarja. Da, gledé premožnih gospodarjev in zasaditve njih novih vinogradov seči hočemo še celo nekoliko dalje ter reči: Možje, za častno stvar smatrajte to, da vašim revnejšim sosedom z lepim zgledom naprave novih vinogradov kažete pot do zopetnega vinogradarskega dohodka, do zopetnega blagostanja. In zato ne odlašajte, ampak pričnite z novim delom takoj, Bog pa naj Vam dá srečo!

V pojasnilo in obrambo.

V 23. št. „Dol. Novic“ smo se spodtaknili ob „Rodoljubovem“ dopisu „Z Dolenjskega“ od 15. nov., pa smo slabo naleteli. „Rodoljub“, oziroma njegov dopisnik, je v 12. šte. močno oklestil naš list in pa pisatelja dotičnega članka. Stvar prav kratko ponavljamo za tiste, ki „Dol. Novic“ št. 23 nimajo pri rokah. „Rodoljub“ pripoveduje o naših vinogradnikih in trgovcih: da imajo v istini jako malo vina, na prodaj pa ga imajo kolikor ga kdo hoče — mnogokateri vinogradnik pridela vinske kapljice največ v vodnjaku. — Vinski trgovec se dá jedenkrat opehariti . . . — Tako je čitati tiskano v „Rodoljubu“. Ali pa je mogel reči še več, brez nevarščine, da bi se ne smatral revolvernim? Razsodi, dragi bralec sam, kako „rodoljubno“ in dobrohotno je pisano vse to, in to se naj imenuje „svarilo“!? — Da, res je to svarilo, a ne kranjskim vinščakom, ampak tujim trgovcem, ki kmeta našega ne poznajo in temu „svarilu“ verjamejo. — To „rodoljubno“ svarilo smatramo mi, manje učeni ljudje, za obrekovanje, ki lahko popolnoma zadostuje, da se tuji trgovec naših vinogradnikov izogiba, češ, da ga ne opeharijo. In le to krivico so zavračale „Dol. Novice“ v obrambo dolenjskih vinogradnikov, pa nič drugoga.

Če je naš „strokovnjak“, kakor bi ga rad g. dopisnik pičil, v svoji nevolji radi tega pero precej globoko pomočil, prav je imel; mi smo mu hvaležni in z nami vred mnogi kmetovalci, ki radi in očitno priznavajo, da so vsled njegovih spisov v marsičem napredovali, ter storili velik korak naprej. — Naj mu bo ta resnična

izjava v plačilo za njegov trud, saj druge nagrade poleg „Rodoljubove“ graje še ni dobil za svoje delo. Ker „Rodoljub“ o stvari sami, o grmu, ob katerem smo se spodtaknili, ni vedel skoro nič reči, priznati pa, da ni tako hudo mislil, kakor je pisal, mu njegova učenost in pisateljska poštenost ni pripustila, torej se je kar kratko odrezal, da izhaja list „Rodoljub“ zaradi rodoljubja, a „Dol. Novice“ pa izhajajo le zaradi „gšefta“. — No, ko bi nas to očitaneje bolj bolelo, povedali bi vam gospodje in tudi lahko dokazali, koliko izvodov našega lista razpošiljamo zastonj, koliko naznanil priobčujemo brez vsake odškodnine, se vé, vse le zavoljo „gšefta“. Verjeti nam smete, da le predobro vemo, zakaj in kako je začel izhajati „Rodoljub“ in da vse „vzvišene namene“ dobro poznamo. H koncu naj še omenimo, da naši čitatelji že prav pridno pošiljajo — ne groše, marveč goldinarje, vkljub „rodoljubnej“ vašej ceni in vkljub temu, da imajo dva cenejša lista na izbiro. — Kot vošilo za novo leto pa izražamo le željo, da bi vaš list vsaj v bodoče bil vreden lepega naslova, ki ga nosi na svojem čelu.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Božične praznike so obhajale mirno vse avstrijske stranke in tudi na političnem obnebbi je bil mir, posebno pa, ker je imel državni zbor svoje počitnice. V tem času pa so imeli razni poslanci shode, da pred volilci povedó o važni carinski pogodbi mej Nemčijo, Italijo, Belgijo in Švico, katera pogodba bo de s 1. februarjem tega leta v veljavo stopila. Eni trdijo, da nam bo de koristna, drugi zopet, da škodljiva; o tem nas bo de pač bodočnost osvedočila.

Vlada je imenovala našim liberalnim Nemcem na ljubo zopet jednega **novega ministra** in tega v osobi bolj zmirnega liberalca grofa Kuenberga. Toraj vendar ni imenovala na to mesto, na katero jih je več čakalo, zagrizenca, na pr. liberalnega Plenerja, kateri že dolgo čaka na ministerski stol.

Ogrski **državni zbor** bo de še pred postavno določeno dóbo razpuščen in to radi tega, ker so si stranke zelo v laseh. Vlada neče čakati, da bi si opozicija pridobila preveč tal v prihodnjem državnem zboru, za katere volitve uže opozicija na vse kriplje dela.

Kaj je novega po širokem svetu?

V **Italiji** se godé grozne reči. Ni dolgo tega, kar so v nekem mestu v gledišči imeli predstavo „Nazarejec“, in pri tej igri je pričelo brezbožno ljudstvo žvižgati, razgrajati ter upiti:

„Doli z Nazarejcem! Mi nočemo nobenega Boga!“ Ali ni to neslišno! Italijani, katere tarejo uže različne nezgode, tako postopajo! Pa ni čuda, vsaj tako postopanje se učé ti brezbožni Italijani od svojih zastopnikov, ki v njih državnem zboru enako nesramo napadajo svetega Očeta in verske naredbe!

Bolgarsko sobranje dovolilo je 200.000 frankov za narodni spomenik za srečno dobljeno bitko mej Srbi in Bolgari pri Slivnici.

Bivši **srbski kralj** Milan vstopil bo de v perzijsko vojno. Sedaj ko je vse zapravil in zaigral, iti mora v službo. Mlademu kraljestvu nakopal je obilo dolga, zakon prelomil, ker si je svojo ženo odgnal. Tega mogočneža doletuje kazen pač vže na tem svetu.

Ruski proračun za leto 1892. bo de vsled lakote in pomanjkanja za 100 milijonov rubljev imel manj dohodkov.

Danski kralj je zbolel in se bojé, da bo de mož umrl. — Novejši listi poročajo, da je na lovu bil po nesreči obstreljen.

Piše se nam:

Iz Novomeškega okraja. — Kakor se pripoveduje so hoteli v sredi meseca decembra na Gor. Težki Vodi tatje v neko hišo priti, a čuječi psi so jih z lajanjem naznanili in tako odpodili. Kmalo za tem se zgodi nesreča, da nek črn — nekateri trdijo rujav pes, (pravijo, da je bil stekel) strga na cesti pred Gotno Vasjo dvema ženskama obleko; za isto vasjo pa zagradi nekega mladenča, ter ga rani, a ne nevarno.

Ta novica se kmalo raznese in v nedeljo po tem dogodku videli so nekateri nekega črnega psa (saj črnih je več), ki je bil nekoliko krvav, teči iz Stopič proti Gor. Težki Vodi, od koder je bil doma. To se je naznanilo kako? ne vemo — in nekaj dni po tem pride konjederec z dvema orožnikoma in pobije vse pse na Dol. in Gor. Težki Vodi, razun enega, ki je vedno priklenjen. — Zakaj vam pač to naznanjamo? Ljudje so namreč jako nejevoljni, da se jim zdravi psi, za katere so mogli letos celo nepotrebni davek, plačati, kar tako pobijajo, saj so le za varha pri hiši. Kdo bo sedaj varoval dom? Nihče tudi ne more dokazati, so li bili pobiti psi v kaki dotiki sè steklim psom, pač pa mnogi vedo, da so njih psi iste dni bili vedno doma. Rekli bodete, saj je bil oni krvaveči pes stekel. Mi pa rečemo, da ni bil, ker pes je bil le okla od zdravega psa. — Kakor pripovedujejo, bil je imenovani pes iz Gor. Težke Vode isto nedeljo v Stopičah (najbrž je prišel z ljudmi, ki so šli k maši) tu ga napadejo drugi psi in eden ga nekoliko okolje. Takošen beži proti domu in srečava ljudi, ki so najbrž mislili, da je stekel, a ni bil, kar vsakdo lahko

spozna. To je nekdo, ki se pa ni prepričal, zakaj je pes tak, naznanil; a najčešče z dostavkom, da je pes stekel. — Je li to prav? Ali se sme vse in vsakemu vrjeti? Ali konjederec ne pozna steklih psov? — Ko ga je kasneje nekdo hotel ustreliti meneč, da je stekel, dobričal se mu je, mahljaj z repom itd., kakor delajo sploh zdravi psi. Je-li tak pes stekel? Ali se smejo zaradi tega potem vsi psi v vasi pobiti? Kateri je vzrok, da so se tu potokli?

Zakaj pa so se pobili psi na Dol. Težki Vodi? Tam pa še nihče sumljivega psa videl ni. In če bi bil v resnici tam, kolikor smo povpraševali, nam nihče ne vé povedati, ali ne bi mogel priklenjeni pes ravno tako v dotiko priti sè steklim kot drugi, če še ne bolj, ker je vedno na prostem sam, med tem, ko so drugi pri človeku in nekateri še celo po noči v hiši? Če bi bil stekli pes, ki je baje po cesti od Gotne Vasi dalje tekkel, res okužil vse pse v isti vasi, ali se sme potem kri pobitih psov tam ležati pustiti, da jo vsaka žival lahko liže. Ne vemo pa, zakaj so pasje torbe. — Če bi n. pr. v mestu bil kak pes stekel, gotovo ne bodo mestjanom vsi psi pobiti, temveč torbe morajo nositi. In to je prav, vsaj tak pes, če bi tudi stekel postal, ne more nikogar ugrizniti. Ne vemo pa, ali je v tem slučaju postava za kmetske pse drugačna, kakor za mestne. Mislimo pa, da bi bilo prav poprej se o istinitosti prepričati do dobra, potem še-le naznaniti in pse iztrebiti, ako je v resnici potreba, do tedaj pa zaprtje psov izklicati. Kakor je zatoženec še-le po obsodbi kaznovan, menimo je isto tako tudi pravično v tem slučaju, o zatožbi se poprej prepričati je-li resnična ali ne, potem še-le kaznen napovedati. Zelimo tedaj, da bi slavna oblastva za to skrbela, da se prihodnjič gospodarjem ne bo na tak način krivica delala in da bo konjederec s psi postavno ravnal.

Domače vesti.

(V pojasnilo.) Več čast. gospodov naročnikov nas je vprašalo, ali imajo mar za vsako pošiljatev „Dol. Novic“ doposlati nam po 3 kr.? Tem podajemo sledeče pojasnilo: Mi smo prosili čast. naročnike v zadnjem listu, da naj se blagovolijo pri pošiljanji naročnine posluževati pridejanih poštno-hranilniških čekov ter naj nam poleg naročnine (1 gld.) še dodaje 3 kr. za pošiljatev naročnine. Če nam pošljejo le 1 gld. imamo mi naročnine samó 97 kr., 3 kr. pa odpadejo za poštarino nam odmenjenega denarja. Toliko v pojasnilo ónim, ki nas nemara niso dobro razumeli. Dalje pak prosimo čast. naročnike, vzlasti óne, ki nam še kaj dolgujejo, da nam blagovolé

kmalu doposlati naročnino ter pomagajo s tem urediti novi naš zapisnik.

Vsem starim in novim čast. gg. naročnikom pa voščimo: Srečno in veselo novo leto!

Opravništvo „Dol. Novic“.

(Nameščenje.) Namesto vpokojenega nadkomisarja g. Pajničja nameščen je v Novo Mesto za finančnega komisarja gosp. J. Pfeifer, naš rojak. Častitamo!

(Nova carinska pogodba.) Gosp. poslanec prof. Šuklje je povabil dné 23. in 28. decembra svoje volilce v mestno dvorano, kjer jim je obakrat razpravljaj ugodnosti nove carinske pogodbe, ki ima stopiti v veljavo z dném 1. febr. 1892 in sicer mej državami: Nemčijo, Italijo, Belgijo in Švico. Gosp. poslanec nam je bodoči položaj, vzlasti kar se tiče kranjske dežele in njene trgovine, z raznimi domačimi pridelki in fabrikati, katere sedaj v večji meri izvažuje v Nemčijo, Švico in Italijo, prav dobro popisal in pojasnil, in kakor smo umeli njegov temeljiti pouk, nam ne bode prinašala nova carinska pogodba tiste škode, kakor so si jo domišljevali nekateri izmed volilcev. Vzlasti je gojil pomisleke zaradi velike škode, katera bi zadela Dolenjsko, ko bi Italija znižala carino vina v sodih na 3 gld. 20 kr. od hektolitra. Kajti v tem slučaju bi jo morala tudi Avstrija znižati na 3 gld. 20 kr., kar bi utegnulo postati nevarno za naše vinske pridelke. A tudi te pomisleke je zavračal gospod poslanec s tem, da je utemeljeval, da ni prehudo znižanje carine za vino od strani Italije in da bi za slučaj znižanja carine postalo tudi laško vino dražje z ozirom na izvoz v druge države: Nemčijo, Francijo, Svico, kakor tudi z ozirom na to, da je tudi trtna uš vže Lahom ugonobila veliko vinorodnih krajev. Sicer bodedo potrebovali in potrebujemo vže zdaj gledé na denarni naš položaj vinogradstva od drugod vina, če nam bode trtna uš tako uničevala vinograde, kakor se jih je lotila. — Gosp. pl. Langer je gojil sam pomisleke gledé prihodnosti naše vinske trgovine, a slednjič je vendar pritrdil postopanju in besedami našega občé čislanege in zaslužnega gospoda poslanca. — Pri drugem shodu je gosp. prof. Šuklje tudi opravičeval postopanje poslancev v državnem zboru in zavračal krivično obsodbo nekaterih slovenskih listov. Konečno se je po glasovanju soglasno odobravalo postopanje gosp. poslanca o carinski zadevi, ter se zahvalilo za njegov trud z „živio“-klici.

(Tukajšnje „Katol. društvo rokodelskih pomočnikov“) obhaja petletnico svojega obstanka dné 6. t. m. ob 1/2 8 uri zvečer v lastnej hiši z mično veselico, ki ima na vsporedu: Petje, deklamacije, govor, igro: „Pravda“, igra v dveh dejanjih, spisal A. Kržič; in tom-

bolo v spodnjih prostorih z lepimi dobitki. — Čujemo, da je vodstvo preskrbelo nekaj kulis, katere napravlja tukajšnji slikar g. Cej. Teh smo doslej jako pogrešali; radi tega se nadajamo, da bode slavno občinstvo vrlo društvo počastilo z mnogoštevilnim pohodom ter obilnimi prostovoljnimi doneski, da se pokrijejo različni veliki troški.

(„Dolenjski Sokol“) ima svoj redni letni občni zbor v soboto dné 2. januarja ob 8. uri zvečer v prostorih narodne čitalnice. Spored: 1. Nagovor predsednika; poročilo tajnikovo, 2. poročilo blagajnikovo, 3. poročilo pregledovalcev računov, 4. volitev odbora, 5. volitev pregledovalcev računov, 6. slučajni nasveti.

(V odbor novomeške čitalnice) izvoljeni so gospodje: Dr. Jak. Schegula, predsednikom; dr. Albin Poznik, podpredsednikom; dr. Fran Poček, tajnikom; Lovro Verbič, blagajnikom; Anton Burgar, knjižničarjem; Ivan Krajec, dr. Štefan Kraut, Ivan Mechora, Otmar Skale, Simon pl. Sladovič, dr. Drag. Slane, Matevž Suhač in Ivan Škerlj, odbornikom. Društvo je imelo minolo leto 1882 gld. 46 1/2 kr. dohodkov in 1453 gld. 4 1/2 kr. troškov, torej ostane 428 gld. 72 kr., kar kaže dobro gospodarstvo društva.

(Iz občnega zbora „Dol. pevskega društva“) posnemamo naslednje: V odbor so bili voljeni gospodje: Janez Mechora, predsednikom; Anton Burger, podpredsednikom; dr. Št. Kraut, tajnikom, Ignacij Klinec, blagajnikom; Otmar Skale, arhivarjem; Viktor Niefergall, Lavoslav Ropas, Ignacij Sitar, Vaclav Tuček, odbornikom. Dohodkov je imelo društvo 473 gld. 97 kr., troškov pa 432 gld. 86 kr.; članov ima koncem leta 224. Javnih nastopov je imelo društvo v minolem letu devet. Vse to nam kaže živahno gibanje društva, kateremu želimo tudi nadalje najboljšega uspeha.

(Lep mlin na valčke) na Krki v Mačkovecu napravil je grajščak v Bajnofu g. Germ. Mlin je jako lep ter melje velike množine moke jako fino, stal pa je tudi lepe tisočake in je prvi mlin na valčke pri nas na Dolenjskem. Vnanjim kupovalcem priporočamo lepe izdelke tega mlina, da se o njih prepričajo.

(Požar.) V noči dné 26. t. m. nastal je v Škrjančah pri posestniku Mrvarju ogenj, ter mu upepelil novo šupo in kozolec, v kateri so se nahajale večje zaloge ježic, suhih hrušek, lanu, ovsu in drugih stvari. Škoda je velika, kajti nakopičeno blago imelo bi se ravnokar dalje odposlati. Govorica je, da je zažgala zlobna roka. — Tukajšnja požarna bramba odšla je urno na mesto požara, toda zaradi pomanjkanja vode ni mogla opraviti veliko. Še v nedeljo jutro valil se je črn dim proti nebu.

(„Nauk kako nove vinograde z ameriškiimi trtami zasajati, da jih trtna uš uničiti ne more“) je naslov podučni knjižici, katero je spisal R. Dolénc, vodja kmetiške šole na Grmu, založil pa slavni dež. odbor kranjski; tiskala se je ravnokar drugem natisu. Koristna knjižica se bode brezplačno razdelila med kranjske vinogradarje. Pisana je prav razumljivo bolj po domače, in pojasnena z 28. slikami. Posebno pozornost naklonil je pisatelj zeleni požlahtnitvi ameriških trt, katera je po njegovih nazorih kaj lahko izpeljiva in gotova rešiteljica našega vinogradarstva. S podobami pojasnena je zelena požlahtnitev tako jasno, da jo mora vsak razumeti, in torej tudi posnemati. Mi si ne moremo kaj, da bi ne izrazili želje: v prave roké naj pride knjižica, in vsak naj jo, ne le z največjo pazljivostjo prebere, ampak kaj tudi posnema. Slavnemu deželnemu odboru pa čast in hvala za istinito najboljšo voljo, s katero hoče dolenjskemu in sploh kranjskemu vinarstvu z izdajo te knjižice izdatno pod pazduho seči. Slavni deželni odbori drugih slovenskih vinorodnih dežel naj bi nikar ne zamudili ga v tem posnemati.

(Po novem letu) naj bi vsi dolenjski gospodarji, kateri še količkaj čez najstrogejšo potrebo ostajajočega evenka v žepu čutijo, to-le storili: 1. Pristopili naj bi, ako še niso zraven, vsi k prekornosti družbi svetega Mohora. 2. Pristopili naj bi vsi k c. kr. kmetiški družbi kranjski.

(Velik požar) nastal je dné 20. decembra v okolici Rakitnika pri Postojni. Vsled hudo pihajoče burje upepelil je ogenj 26 poslopij. Revščina nesrečnih pogorelcev, ki so prišli v hudej zimi ob postrešje, je nepopisljiva.

(Stekline sumljiv pes) se je potepal dné 11. decembra pr. leta po nekaterih vaseh šmihelske občine ter popadel na poti proti Dolenji Težki Vodi tri osebe, med temi je jedni deklici obleko strgal, jednega moža pa do krvi vgriznil. V Dolenji in Gorenji Težki Vodi je imenovani pes se ruval z ondotnimi psi ter slednjič proti Dolžu odtekel, brez da bi ga do danes ujeli. C. kr. okr. glavarstvo je nemudoma ukazalo pokončati vse pse v omenjenih vaseh, ki so prišli s sumljivim psom v dotiko ter je uvedlo v vaseh, v katerih je pes bil, zaprtijo tamošnjih psov.

(V Pograjah pri Ilirski Bistrici) zgodila se je pred nekoliko časa nečuvna tatvina. Ko je namreč tamošnji gospod župnik zornice obhaja, udrla je tatinska druhal v farovž. Odnegli so s seboj še precej težko železno hranilnico, v katerej so bila dolžna pisma, v vrednosti 6000 gld. in uro z verižico, v vrednosti 28 gld. Žandarmerija skrbno zalezuje tatove. Hvala Bogu, da so kmalu našli odprto blagajnico v obližji farovža v nekem grabnu, toda vzeli niso tatovi dolžnih

pisem, pustili so jih raztresene na zemlji — iskali so najbrže gotovine, katere pa niso našli.

(„Mir“) političen list za koroške Slovence izhajal bo po novem letu po trikrat na mesec, ter bo veljal 2 gld. za celo leto. Vrlo uredovanemu in prepotrebneemu temu listu želimo najboljšega vspeha!

(O vremenu) je letos pač vredno povedati kaj, a to ne zaradi nas, marveč zaradi naših na tujem bivajočih rojakov. Betvica snega v začetku novembra zginila je takoj in imeli smo vse dni pozne jeseni lepo toplo vreme. V začetku decembra videli smo pastirce bose pri čedi na paši, tudi metuljev se ni manjkalo. Pred prazniki je burja toliko ohladila zrak, da se je mladina po lužah drsala, a sedaj imamo zopet vlažno-meglenu, pa primerno kaj toplo vreme. Na sv. Tomaža dan smo dobili od prijatelja v prosti naravi nabranih cvetlic iguce (trobentice); dne 30. decembra pa nam je prinesel pokazati nek gospod metulja citrončka. Bog daj, da bi bilo to za zimo prijetno vreme tudi koristno zdravju in poljedelstvu!

Razne vesti.

* (Štetje prebivalstva v Prusiji) Berlinski časopisi priobčujejo naslednje posledice ljudskega štetja v Prusiji. Vsega prebivalstva bilo je dne 1. decembra l. 1890 v Prusiji 29.955.281, med temi 14.702.151 moških in 15.253.130 žensk. Po veri bilo je 19.230.376 protestantov, 10.252.807 katoličanov, 95.349 kristjanov; drugih veroizpovedanj, 372.058 židov in 4691 drugovercev. Vojakov stoječih pod orožjem bilo je 292.173. Mest imajočih nad 100.000 prebivalcev naštel se je v kraljevini Pruskeji 16, a onih nad 50.000 — 12.

* (Koliko ljudi zamore živetina zemlji?) Neki londonski učenjak je izračunal, da naša zemlja zamore preživeti 5985 milijonov ljudi. Sedaj je na zemlji 1468 milijonov ljudi, torej četrtnina onega števila, ki ga zamore zemlja preživeti. Po razmeri sedanjega človeškega razvoja bode v 182 letih število ljudi štirikrat večje; potem bi toraj imela nastati doba, ko ne bode mogoče živeti več jeden zraven drugega. — No, bodo pa vže skrbele vojske, bolezni itd., da ne bode toliko ljudi.

* (Staroslovanski jezik v Rimu) V početku decembra pretečenega leta začel je na papeškem semenišču profesor Ulisej Denuncio razkladati staroslovanski jezik, katerega so sv. Oče postavili na enako stopinjo z drugimi dosedaj običajnimi učnimi jeziki. Ob enem bil je g. profesor imenovan za skriptorja slovanskih jezikov v vaticanskej biblioteki.

* (Pazite na bedake!) Grozen slučaj izvršil se je te dni na Bavarskem. Neka že dolgo na duhu bolna gospa tamošnjega gozdarja je svojo tri četrt letno dete v ponvi spekla, ter ga potem domačim opoldne za južino na mizo prinesla.

Listnica uredništva.

Gosp. Štefanič v Leadville. Vašega naznanila ne moremo v list sprejeti in ne smemo. Dolar smo sprejeli, kaj čemo zdaj storiti? Ali za kako naročnino porabiti?

Loterijske srečke.

Trst	12. decembra	12	22	4	81	25
Gradec	19. „	7	86	39	11	67
Trst	24. „	42	68	49	73	34

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze srčnega in tolažilnega sočutja v dolgotrajnej bolezni in ob žalostni in pretresujoči izgubi moje ljubljene matere, vdove

Uršule,

potem za jako častečo in krščansko vdeležitev pri sprevedu k poslednjemu počitku, izrekam vsem p. n. gg. vdeležencem svojo odkritosrčno in najsrčnejšo zahvalo. Priporočam drago ranjco vsem sorodnikom, prijateljem in znancem v molitev in blagi spomin.

[15]

P. Inocencij Koprivec.

Novo Mesto 29. decembra 1891.

Dva dečka,

najlubše iz dežele, katera bi se hotela učiti pekovske obrti, sprejmeta se takoj, stara imata biti po 14 let ter krepkega zdravja. Kje pové opravništvo „Dol. Novic“.

(14)

Na prodaj

imam iz proste roke: dva lepa vozova (kočije) za dva korja, jeden voz je močan, drugi lažji; konjsko prsno opravo s pakfona; težak voz; kolesej in devetletnega korja za težke vozove. Vse prodam po nizki ceni.

Janez Sterle,

(16-1)

kovač in živinozdravniški pomočnik v Krškem.

Vino naprodaj!

(13)

V Rudčah pri Samoboru je na prodaj 50 hektolitrov dobrega vina od leta 1889 in 40 hektolitrov od leta 1891. Kdor želi to vino kupiti obrne naj se na

Franjo Stengel (Grabnar),

Rude pri Samoboru.

Bik za pleme,

2 in pol leta star, prave Muricodoljske pasmine, ima na prodaj. Cena 135 gld.

(3-1)

Oskrbništvo Trebanjske grajščine.

Narejene obleke

iz finega suknja in močnih cajgov dobé se pri meni po jako nizki ceni; dalje prevzemam naročila na obleke za gospode in dečke, delo se dobro in točno izvršuje. Slavnemu občinstvu priporočam se za mnogobrojna naročila udani

Franc Nečimer,

krojač v Novem Mestu.

(2-1)

št. 102

[249—2]

Razglas zmanjševalne dražbe.

V pondeljek, dné 4. prosenca od 10—12 ure dopoldné bode pri trškem predstojništvu v Žužemberku zmanjševalna dražba za zidanje sodnega poslopja v Žužemberku in morebitnega sodnikovega stanovanja v njem.

Izklicna cena za sodno poslopje je 20693 gld. in 38 kr., za isto z mogočim drugim nadstropjem, v katerem ima biti sodnikovo stanovanje, 25610 gld. in 78 kr.

K tej obravnavi vabijo se podjetniki s pristavkom, da se pri trškem predstojniku Florijančič-u Francu v Žužemberku, št. 2 ob navadnih dnevni urah lahko ogledajo načrt, občni upravni in podrobni zgradbeni uveti (pogoji).

Vsak dražilec ima pred začetkom ustne obravnave položiti pet odstotkov izklicne cene (20693 gld. in 38 kr.) kot odstopnino (skesnino.)

Keđer bi zgradbe ne dostal, dobi odstopnino precej nazaj, tisti ki jo dostane, mora jo pa zvišati na deset od stotkov tistega zneska, za kateri je zgradbo prevzel, potem ko se je prevzetje odobrilo.

Pismene ponudbe, kolekovane s kolekom 50 kr. sprejemajo se le do začetka ustne obravnave pri podpisnemu predstojništvu. Iste morajo biti zapečatené ter sestavljene v smislu § 3 občnih in § 6 posebnih zgradbenih uvetov, predmet mora biti imenovan, kakor v razglasu; z njimi mora se položiti 5 odstotkov varščine in sicer od vsega odobrenega zneska, toraj ma znašati ista 1280 gld. 54 kr.

Trško predstojništvo v Žužemberku,
dné 10. decembra 1891.

Franc Florijančič.

Nova hiša z zemljiščem,

podom, hlevom in kletvijo pri cesti v Birčni vasi jedno uro od Novega Mesta. V hiši je gostilna in je pripravna za prodajalnico, ker iste blizo ni. Pri hiši so lepi travniki, njiva in hosta. Cena je 2800 gld. in se za polovico počaka. Več pové

Matija Derganc,
v Drundulah, pošta Čermošnjice.

(8—1)

V najem se dajo

prostori pripravni za prodajalnico, stanovanje ali kako drugo podjetje, za dalj časa in pod prav ugodnimi pogoji. Trži se tu z jajci, koruzo in slivami. Sobe so ugodne za vsako podjetje ker so pri cesti tik farne cerkve v Sromlah pri Brežicah. Natančneje pové opravništvo „Dol. Novic“. (9—1)

V najem

se dá s 1. marcem 1892 prodajalnica z dvema sobama, dalje skladišče (magacin) in jedna soba za stanovanje — posebno pripravno za samce; nasproti c. kr. notarja tik c. kr. okrajne sodnije na glavnem trgu v Litiji. Natančnejši pogoji izvedó se pri lastniku g. Ivanu Grobolšku v Litiji. (6—1)

Učenec mizarstva (238—2)

se išče. Kje? pové opravništvo „Dolenjskih Novic“.

Mizarsko delo

vsake vrste, bodisi za stavbe ali fino in priprosto pohištvo prevzema ter dobro izvršuje po nizkih cenah. Za mnogobrojna naročila priporoča se

Janko Vodišek,

(5—1)

mizar na Dulah (Mariathal) pri Litiji.

Priporočilo.

Popotnikom, voznikom in sploh vsem obiskovalcem Trebnja, naznanjam podpisani s tem, da sem s 1. dnem januarja prevzel gostilnico pri g. Zurcu, zraven pošte v Trebnjem, ter se priporočam spošt. občinstvu za obilen obisk. Vsem se bo dobro postreglo, in vozniki dobé poleg lastne postrežbe tudi dobro krmo za svoje konje. Zahvalj-vaje se za dosedanjo skazano zaupanje v Novem Mestu, priporočam se za isto še nadalje v Trebnjem. Z spoštovanjem

(4—1)

Josip Hrovat, gostilničar.**Vina naprodaj**

ima od leta 1890 70 hektolitrov in od leta 1891 60 hektolitrov po nizki ceni. Vino je rumene barve ter se nahaja v Plešivci blizo Jaske. Kdor želi vino kupiti, blagovoli naj se obrniti do

Josipa Škendrovič-a

(10)

v Rudah pri Samoboru.

Na prodaj!

Domačija v Škocjanu, pripravna za mesnico ali drugo kupčijo. Več pové lastnik

(8—1)

Jaže Jerič v Škocjanu št. 16.

(231—4)

V hiši števec 43

v Novem Mestu ste dve prijazni stanovanji z vso hišno opravilo tako: za oddati; jedno obstoji iz jedne sobe, drugo iz dveh sob. — Več se izvé ravno tam.

Prodaja železnine.

Vsled prenehanja knez Auerspergove železninske tovarne na Dvoru, prodali se bodo od sedaj nadalje vsi zao-tanki železnine tudi na drobno in sicer po g. Wallašku na Dvoru. (245—2)

Kuhinjska dekla, (238—2)

katera zna tudi za družino kuhati, dobi službo v Gradu na Toplicah o novem letu. Oglasi se lahko pismeno ali osobno, da se pogodi za mezdo (lon) itd.

Hrastov les,

150—250 dreves, stoječ, pripraven za žago, švelarje, stavbe, itd. je na prodaj po jako nizki ceni. **Janez Bohén,** posestnik v Stranski Vasi, hišna št. 7., pošta Semič. (242—2)

Prodaja drv za kurjavo.

V gozdnem okrožji Soteske naprodaj so velike množine lesa za kurjavo ali napravljanje oglja in sicer za ceno 4 gld. 50 kr. siksmeter (siksmeter je dva in pol starega sežnja). Poizvé se pri knez Auerspergovem logarskem uradu v Soteski, pošta Dvor. (247—2)